

CURIERUL JUDICIAR

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — ECONOMIE POLITICĂ — FINANȚE

DIRECTOR : D. CHEBAPCI

APARE ODATĂ PE
SĂPTĂMÂNĂ

PROPRIETAR : I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei
Pe 6 luni . . . . . 16 >
Pe 3 luni . . . . . 8 >

Studentii plătesc pe jumătate
Pentru străinătate se adaugă portul

Abonamentele se plătesc tot-d'a-una înainte

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACTIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

91,— Oheul Dâmboviței —91.

Vis-à-vis de Palatul Justiției

Un număr vechi 2 Lei

Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Răspunsul D-lui Prim-Președinte al Curței de casație G. E. Schina, la discursul D-lui Procuror Sărățeanu, asupra *Legei Numelui*.

Curentul modern în materie de represivne : Discurs rostit de D-l Procuror general St. Stătescu, la Curtea de Apel București, cu ocazia deschiderii anului judecătoresc 1897—1898.

Compunerea Curților din Iași, Galați și Craiova.

In răspunsul D-lui Prim Președinte al Curței de casație G. E. Schina la discursul D-lui Procuror Sărățeanu, asupra Legei Numelui, strecurându-se o eróre, care face a nu se înțelege bine un pasaj, ne facem plăcerea d'a reproduce din nou, în acest număr, acel important răspuns :

Domnule Procuror,

Trei-zeci și șase de ani nu s'au împlinit încă din ziua de 24 Ianuariu 1862 când a apărut în *Monitorul Oficial* al Statului legea care a înființat în România, atunci «Principatele-Unite», Curtea de Casație, și nici unul din aceia cari stau pe aceste fotolii la instalarea ei nu se mai află azi între noi. Numit aci, în calitate de Procuror, în anul 1866, de către Locotenența Domnească care a deținut puterea suverană până la alegerea și suirea pe tronul princiar a mult respectatului și iubitului nostru Rege Carol I-iu, spectator deci nencetat present încă de la al 27-lea an al vârstei mele, în decurs de 32 ani, a unei transformări atât de radicale a personalului Curței într'un interval de timp relativ scurt, nimeni ca mine, cu o mai directă și mai personală experiență a scurteniei vieții nu poate zice cu poetul: *timpul curge și noi trecem*, și momentul, vai, a sosit, scumpi colegi din Curte și Parchet, în care am început să strig câte-odată cu dânsul: *O timp, suspendați sborul*.

Sentimentul de melancolie ce amintirile mele personale provoacă în mine din când în când e din fericire cu succes combătut în inima mea când, îmbrățișând cu o privire simultană trecutul și prezentul, constat că timpul ce a curs așa de repede n'a fost de loc un timp pierdut, ba din contra că în decursul lui mari progrese s'au realizat, uriași și repezi pași înainte s'au făcut. Aruncând în special o ochire asupra Parchetului acestei Curți, nu pot uita câte dovezi de muncă, de știință, de talent ne-au dat adesea, în șirul anilor, aceia cari v'au precedat pe acel fotoliu, domnule Procuror, și cu o adevărată plăcere profit de ocaziune pentru a recunoaște și saluta azi, în persoana D-v., pe un demn urmaș al lor. Din primele zile în care v'am ascultat am putut vedea în D-v. o capacitate de muncă, o claritate și pătrundere de spirit puțin comune, o argumentare strânsă și logică, un talent de expunere care mișcă și convinge, iar azi, în primul D-v. discurs de deschidere ce a'ți avut ocaziunea să rostiți, n'am fost de loc surprinși văzând într'ensul un excelent comentariu a unei legi importante, o lucrare asupra unui subiect nou în care expunerea istorică, critica severă dar dreaptă, claritatea și metoda vor atrage, sunt convins, în favoare-i sufragiile tuturor, iar literatura noastră juridică va număra încă o bună operă mai mult și de o utilitate practică învederată pentru aceia cari vor avea să aplice legea asupra numelui.

Silințele individuale spre bine a unui mare număr din aceia cari ș'au ales ca țintă a vieții lor publice cariera magistraturei și căroră, cu cât înaintează în vârstă simt mai mult, ori când se prezintă ocaziunea, plăcerea d'a aduce un călduros omagiu, a făcut ca magistratura română, privită în întregul ei, să împlinească nu numai din ce în ce mai bine înalta și bine-făcătoarea ei misiune în Stat

dar să și menție, să întărească și să înalțe, în ochii străinilor ș'a celor-l'alte State, prestigiul țerei, demnitatea națională și să bine meriteze ast-fel de la Patrie, căci, lăsând la o parte ori-ce considerațiune de falsă modestie, putem afirma că magistratura țerei, ca și armata ei, e în drept să revendice în propriu titlul ei de glorie, victoria ei, Plevna ei. Cui, în adevăr, se datorește mai în deosebii faptul că un articol din un tractat european prin care s'a pretins să se ciuntească, în detrimentul României, un atribut esențial al ori-cărui Stat civilizat absolut suveran, să devie o literă moartă; cine a făcut să rămâe ca un adevărat anacronism restrângerea ce prin un adevărat exces de putere și o vedită nedreptate Statele cele mari ale Europei a voit să impue Justiției române pe propriul ei teritoriū în ce privește pe neron-ani; cui revine onoarea d'a fi silit pe însăși semnatarii instrumentului diplomatic în cestiune ca, retrăgându-și semnăturile să recunoască, uniū formal, prin tractate încheiate cu România pe picior de perfectă egalitate, alții de fapt, dreptul absolut pentru magistratura țerei noastre d'a avea singură jurisdicțiune în România; cui în deosebii să datorește această victorie națională de cât magistraturei române care a știut repede, în mersul ei ascendent spre un nivel moral și intelectual din ce în ce mai înalt, să inspire încredere și respect și să facă pe toți, fără osebire de naționalitate să zică: sunt judecatori în România!

Da, această cucerire morală se datorește magistraturei române dar în acelaș timp și Aceluia sub a Cărui înaltă și bine-făcătoare impulsione și înțeleaptă direcțiune atâtea mari idei și aspirațiuni s'aū transformat în fapte, Care în cât privește magistratura, a hrănit *pururea ca țință*, precum a spus-o în una din neuitatele Lui cuvântări, *voința d'ei înălța prestigiul și Care*, ca o nouă mărturie a acestei voințe, a înălțat, în ziua de 10 Maiū a acestui an, pe Primul președinte al Curții de casațiune la gradul de Mare-Cruce al «Stelei României» nu ca, prin acest semn onorific, cel mai mare de care El dispune, să respălătească modestele mele servicii său slabele mele merite ei spre a aduce un omagiū de Inalta-I considerațiune Puterei judecătorești, pătruns fiind, el care simte tare tot ce e mare, tot ce e adevărat, că o magistratură fără prestigiu e ca și o Regalitate fără Coroană.

Aducând azi Majestăței Sale mult respectatului și iubitului nostru Rege omagiul respectuos de profundă grațitudine din partea magistraturei și a mele personal, nu mă pot opri ca în acelaș timp să urez anii mulți încă de Domniei Suveranului care, geniū în adevăr tutelar al României moderne, va fi în tot dreptul, atunci când în

ziua cea de judecată va fi întrebat ce a făcut p'acest pământ, să zică, cu bardul ginteii latine:

O Doamne, în lume cât am stat

În ochi ei plini d'admirare

Pe tine te-am reprezentat.

Anul judecătoreesc 1897—1898 e deschis.

Curentul modern în materie de represiune

Discurs rostit de D-l Procuror general *St. Stătescu* la Curtea de apel din București, cu ocazia deschiderii anului judecătoreesc 1897—1898.

Domnule Prim-Președinte,

Domnilor Președinți,

Onorați Consilieri,

După lungi și foarte amănunțite discuțiuni, recunoscându-se că societatea are dreptul de a pedepsi pe făcătorii de rele, pe acei adică cari o turbură în liniștea sa, s'a început a doua parte a chestiunei spre a căuta și găsi care poate fi cel mai bun mijloc de aplicarea pedepselor.

După ce, cu alte cuvinte, toate sistemele posibile și imaginabile s'aū pus în prezență și s'aū desbătut, pentru a se vedea care este baza, care este fundamentul dreptului societății de a pedepsi pe făcătorii de rele, s'a trecut la partea practică a chestiunei, la partea care consistă în a căuta cum este mai bine să se exercite de societate acest drept.

În adevăr, s'ar părea la prima enunțare a acestei chestiuni, că a pedepsi este un lucru simplu, căci ce este pedeapsa considerată în sine însuși și în mod abstract?

Pedeapsa este aplicarea unei suferințe agentului care prin faptul comis, a cauzat aproapei său, a cauzat societății un rău, un neajuns, o suferință oare-care.

Și prin urmare dar, s'ar părea că nu este grea sarcina legiuitorului de a hotărî felul și quantumul suferinței de aplicat individului pentru a'l face să sufere și el ceva, în schimbul faptului săvârșit.

Cu toate acestea, dacă dăm o atentivă ochire, dacă ne oprim un moment asupra diferitelor feluri de pedepse cari s'aū aplicat nu numai la diversele fapte, dar chiar la aceleași infracțiuni și la acelaș popor, la diversele epoce, vom vedea ce dificultate presintă chestiunea pentru că vom constata imediat cât de mult a variat soluțiunea ei în decursul secolelor.

Din acest studiu însă, am extras subiectul cuvântării cu care vreaū să vă întrețin pe ziua de astăzi, și anume:

Care este tendința, care este curentul în materie de represiune;

Care este drumul ce se desemnează în viitor în aplicarea pedepselor;

Cum s'a aplicat, cum se aplică și cum tinde a se aplica mai departe, această noțiune: *pedepsirea făcătorilor de rele*.

În alte cuvinte, vreaū să vă vorbesc:

Despre principiile moderne în materie de represiune.

Este lesne de înțeles, că în micul spațiu de timp de care știū că mi este permis a dispune astăzi, nu am

să pot încadra un subiect, pe atât de important, pe cât și de vast. De aceea, voi căuta ca în liniamente generale, într'o espunere sumară, să pot arăta care este tendința sistemului de represiune, pentru că de aci, ca folos practic pentru noi, să putem vedea în ce sens trebuie să urmărim reforma Codului nostru respectiv.

§ I.

Onorați magistrați,

Pentru ca o pedeapsă să poată atinge scopul pentru care este destinată, trebuie să împlinească mai multe condițiuni; dar două sunt acelea de cari să cere să ne interesăm din punctul de vedere al chestiunii de care ne ocupăm noi astăzi :

1) O pedeapsă trebuie să fie moralisătoare pentru agent ;

2) Pedeapsa mai trebuie să fie încă și exemplară pentru cei-l'alți.

Dar tocmai aci stă delicateța lucrului, aci stă toată dificultatea chestiunii, pentru că tocmai aceasta este de căutat. Cum se poate face ca o pedeapsă să fie cât se va putea mai exemplară pentru cei-l'alți, și în acelaș timp cât mai moralisătoare pentru agentul ce se pedepsește ?

Ei bine, s'a crezut și nu încetează de a se crede și astăzi, că asprimea pedepsei este singurul mijloc de a se ajunge la acest dublu rezultat.

Cu cât pedeapsa este mai severă, cu cât suferința ce se inflige delicuentului este mai simțitoare, cu atât, s'a zis, că individul va fi mai sigur tămăduit de dorința de a mai comite în viitor ast-fel de fapte, și cu atât, în acelaș timp, acei cari ar fi animați de aceleași porniri, vor fi mai bine avertisați de a nu urma după exemplul celui pedepsit.

Dacă consultăm însă partea istorică a dreptului penal, dacă ne referim la statistica relativă în materie, găsim :

Că nici furturile nu s'aun suprimat la epoca când furii se pedepseau cu tăerea mâinilor; nici falsificatorii când se pedepseau cu scoaterea ochilor, sau omoritorii cu decapitarea, nu au fost mai puțin numeroși.

La nici o epocă asasinii nu s'aun pedepsit de cât cu cea mai grea pedeapsă, și mai tot-d'a-una cu decapitarea ; și cu toate acestea, prezentul, ca și trecutul, sunt martori elocuenți pentru a învedera că asasinii nu au fost mai moralizați atunci când li se tăia capul, și nici asasinatele nu s'aun împuținat prin efectul acestei așa de severe pedepse.

Exemple recente, crime de o așa tristă celebritate, ne-au dovedit că de și asasinul știa că va fi pedepsit cu moartea ; de și împrejurările, locul și îndrăzneala cu care lovea pe nenorocita și de atâtea ori nevinovata victimă, nu lăsa agentului puțința de a crede că va scăpa de pedeapsă ; de și ucigașul era sigur că nu va putea rămâne nedescoperit și nepedepsit, totuși nu a esitat de ași executa planul conceput.

Ce dovedește acest lucru, ce dovedește această observațiune ce facem, dacă nu că asprimea, că severitatea, că cruzimea chiar a unei pedepse, oricare ar fi ea, nu este de natură a intimida pe făcătorii de rele ; cât despre moralizarea agentului, aceasta este de un efect cu desăvârșire nul.

Iată pentru ce trecutul, cu barbarele lui sisteme de pedeapsă, a căzut încetul cu încetul. Iată pentru ce vechiul sistem al taliunei, ca și pedeapsa cu moartea, merge către o generală și sigură desaprobară, către o abrogare absolut inevitabilă.

Firea omenească pornită mai mult la rău de cât la bine nu se intimidează în deajuns prin prescripțiunea unor pedepse, orî cât de grele ar fi ele.

Rentatea și ambițiunea omului fiind peste măsură de mari, s'a apreciat și stabilit în cele din urmă, că este mai bine a se ține în seamă la aplicarea pedepsei partea care o face a fi mai moralisătoare pentru agent, de cât aceia care face din pedeapsă un exemplu pentru cei-l'alți.

De aceea, unul din rezultatele practicei de până aci, unul din foloasele trase din experiența trecutului, este că sistemul modern de represiune consistă în a se ocupa cu toată serioșitatea de partea care poate să aducă o reformă în moralul osânditului. Este punerea acestuia în ast-fel de condițiuni în cât să fie mai înlesnit de a merge pe calea bunelor apucături ; este de a se da arestatului un tratament ast-fel combinat, în cât să fie pus el singur în pozițiune de a se putea opri pe panta relilor deprinderi, sau în cel mai rău caz a i se suprima puțința de a mai recidiva.

În resumat, deci, din adâncul celei mai depărtate antichități și până astăzi, sistemul de represiune a avut să sufere influența bine-făcătoare a civilizatiunii. De la cruzimele cele mai atroci ale timpurilor vechi, s'a sfârșit prin a se ajunge astăzi la pedeapsa arestului, pedeapsă unică în principiu pentru toate felurile de infracțiuni, nevariind de cât în durată și foarte puțin în regim.

Mai mult de cât atât, totul contribuă a ne face să vedem, că preocuparea de căpetenie a oamenilor specialiști în materie, este de a face ca chiar acest arest să fie cât se poate mai suportabil, mai uman, mai puțin bogat în privațiuni de acelea cari se numesc în viața practică, strictul necesar.

Neîncetat se adaugă pe zi ce merge câte o nouă binevoitoare atențiune, câte o nouă condițiune se îndeplinește din acelea ce lipseau până aci, atât pentru a nu lăsa arestatului puțința de a se enerva printr'un rău trai în arest, cât și pentru a face ca după a lui liberare să nu fie mai rău, mai imoral sau mai lipsit de mijloacele necesare pentru a continua mai departe un trai onest în societate.

Și în vechime arestul exista ca pedeapsă, dar aceea ce se înțelegea atunci prin arest, nu este tot aceea ce se înțelege astăzi.

Atunci arestarea nu era numai suprimarea libertății individului, ci o adevărată tortură, chiar atunci când nu era însoțită de aceia ce era tortura propriu zisă, pe când astăzi noțiunea a rămas, dar felul aplicării sale merge către o continuă și înțeleaptă ameliorare.

Ast-fel la noi, cine nu a auzit vorbindu-se de vechiul nostru regim de a se ține arestații prin beciuri sau aresturi întunecoase și umede, în care soarele nu s'răbătea de cât pentru a da lumina necesară circulațiunii interioare, și unde «recoarea» fiind temperatura

constantă a locului, cuvântul acesta devenise sinonim cu acela de «arest»?

Cine nu a auzit descriindu-se regimul nostru de arest, atât de inuman, în care individul era ținut legat de un butuc și forțat ast-fel a îndura nu numai insalubritatea localului, dar încă și această suprapedeapsă, mai grea și mai enervantă de cât arestul însuși?

Este de sigur inutil să mai menționăm de bătae. Această pedeapsă corporală care era prevăzută nu numai în lege ca pedeapsă pentru anume fapte, dar încă și lăsată la discreția directorilor de închisori, ca pedeapsă disciplinară și în interesul buneii administrațiunii interioare. Dar pentru o mai autentică dovadă a noului curent de ameliorare în regimul nostru de pedepsire, pentru a vă dovedi și mai bine că sistemul închisorilor noastre, ca și acela al țerilor celorlalte, a luat deja de mult calea spre o eră mai bună, mai umană și mai apropiată de adevăratul scop al pedepsei, ascultați ce ne spune Mich. Cogălniceanu, ca Ministru de Interne, printr'una din circularile sale către Prefecții de județe în 22 Aprilie 1864:

«..... Eu am privit ca o îndatorire pentru societate de a îndestula necondițional cele d'entēu trebuințe de «traie ale prevenitului. Nu trebuie să ne uităm la estrema «sobrietate pretinsă în obiceiul poporului nostru, care «poate că provine prin multe locuri și din estrema «mizerie. Acea sobrietate adusă în stabilimentele statului, ar înfățișa mai mult dovada unei sgârcenii ru-«șinoase pentru societate, de cât, precum s'ar prelinde, «imaginea unei calități naționale. Tot-de-odată este de «considerat asemenea, că captivitatea este deja o stare «anormală pentru natura omului, și lipsurile ei tre-«buesc suplinite printr'un tratament mai bun.....» iar mai departe adaugă:

«De aceia urmează ca încăperile să fie bine alese, «bine întreținute și în deplină curățenie..... Lipsa de «asemeni îngrijiri, a contribuit odinioară, într'o epocă «din fericire depărtată de noi, ca să dea aresturilor «noastre acea privescătoare de mizerie, care este o rușine «pentru omenire. Atunci condemații și preveniții erau «lepădați la un loc prin grosuri, fără îngrijire de viața «și sănătatea lor, și mai tot-d'a-una fără alte mijloace «de traiu de cât aceia ce le procura pomenile. Astă-zî «însă, ar cădea sub o grea răspundere înaintea opiniu-«nei publice și înaintea guvernului o administrațiune «care nu s'ar ocupa în destul de soarta arestaților....»

Iată, domnilor, era noă atât de categoric și așa de bine desemnată, în anele noastre penitenciare, de o persoană atât de cultă, și așa de competentă în materie.

Iată ceea-ce era până la această epocă, regimul nostru de închisoare, și prin urmare și regimul nostru de pedeapsă în genere, iată cum se cerea să fie de la această epocă încoace.

Domnilor,

Sunt hotărât a nu intra în nici un detaliu, asupra părților din care se compune această succintă desvoltare a terei ce'mi am propus să susțin astă-zî înaintea Domniilor voastre.

De la început 'mi am făcut planul de a nu intra în amănunte la diferitele națiuni asupra diverselor părți

de care trebuie să menționez, pentru că numai ast-fel pot să fiu atât de scurt pe cât doresc a fi.

Cu toate acestea, în ultimul meu congediu, având ocaziunea de a visita o țară care presintă un interes deosebit în chestiunea noastră, îmi veți permite să mă opresc un moment pentru a vă espune aceea ce am putut constata acolo în această privință.

Onorată Curte,

Știți deja că Rusia este țara la care fac aluziune;

Știți asemenea că în această parte a Europei individul compează prea puțin, mai ales atunci când este vorba de făcătorii de rele;

Știți, în fine, că organizarea politică a acestui stat, fiind ast-fel că totă inițiativa ca și totă puterea residând în mâinele suveranului, este lesne de înțeles că, ameliorările, în orî-ce ordine ar fi ele, nu sunt așa de ușor de introdus.

Ei bine, revenind la chestiunea noastră, și în special la curentul modern în materie de pedepsire, pot afirma că Rusia, atât de mult criticată prin felul organizațiunii ei interioare, ne este cu mult înainte și din acest punct de vedere.

Intr'adevăr, nu numai administrațiunea generală a închisorilor este deja luată de la Ministerul de Interne și alipită la acela al Justiției; nu numai că personalul administrativ al arestului este un contingent specialmente recrutat și militărește disciplinat, dar încă deja regimul celular este adoptat, clădirii monumentale sunt ridicate, în cele mai perfecte condițiuni și după modelul celor mai recente principii.

Este deci, cred, interesant a vă face în scurt paralela între sistemul vechiu și era nouă în Rusia.

Arestul central din Moscova este o construcțiune colosală, în care se concentrează nu numai arestații din guvernământul moscovit pentru a'și executa pedepsele de o durată ore-care, dar încă aci se adun, din tot Imperiul, acei osândiți la exil în Siberia sau Insulele Sacoline; și prin urmare este ușor a vă face o idee de numărul cel mare de indiviți ce se pot găsi la un moment dat în acest arest, dacă vă voi referi, că se ridică pentru exil între 800 sau 1000 de osândiți la fie-care transport.

Ei bine, acest arest, de sigur, cu menagementul unei visite quasi-oficiale, mi-a dat măsura de a putea judeca vechiul regim, și prin urmare vechiul sistem de pedepsă în Rusia.

Viața în comun, între 50—100 de arestați în fie-care salon, culcați pe paturi de scânduri, fără nici un așternut sau învelitoare, fie-care purtându-și costumul său propriu, de a cărui valoare puteți judeca.

Higenă, morală, bune exemple, vă las și pe Domniile-vostre a reflecta, precum am făcut'o și eu, ca să înțelegeți ce pot fi de toate acestea.

Alături însă de era veche, am constatat cu plăcere că în Rusia s'a început și merge cu pași siguri, era nouă; alături cu vechiul regim de pedeapsă, ideile moderne au luat cursul lor, și cu aceasta sistemul arestului militar din Moscova, ne-a înfățișat un arest de o țară cu adevărat civilisată.

Dar arestul celular din Petersburg?

Situat pe malul drept al râului Neva, pe cheiul arsenalului, acest arest a fost în construcțiune timp de 5

ani de zile, s'a inaugurat la 1890, și a costat în total 1.300.000 ruble ceea ce face aproape 4.000.000 fr.

Compus din două corpuri distincte, de și în aceeași curte, acest arest, clădit pe câte 4 raze concentrice, fie-care de câte 5 etage, pentru un total de 1000 de arestați, poate rivaliza cu cele mai de frunte dintre clădirile similare din Europa occidentală.

În arestul cel vechiu din Moscova am mai avut ocaziunea de a constata, în totă golicuinea lui, regimul trecutului în care omul osândit este considerat ca o cantitate netrebnică, sau cel puțin neglijabilă, ca o ființă destinată, dacă nu a fi suprimată, dar cel puțin umilită și supusă la totă rigorea, fie ea orî cât de capricioasă.

Și pentru a vă justifica această observațiune, este destul cred a vă referi impresiunea ce am avut în momentul când am intrat în unul din saloanele celor osândiți la exil.

Toți, dar absolut toți arestații era cu capul ras pe jumătate; unii pe partea dreaptă, și anume acei osândiți la deportație cu muncă silnică, iar alții pe partea stângă, când exilul lor nu era însoțit și de muncă forțată.

Judecați de valórea acestui tabloú, când acolo sunt adunați: Ruși, Polonezi sau Jidani, alături cu Turci, Tătari, Chinezii sau Arabii, toți grămadă, cu costumele de care v'am vorbit, și cu figurile atât de variate și așa de mutilitate.

Când am trecut însă în arestul celular din Petersburg, aci am vădut lucrurile cu totul pe o altă înfățișare, ca și într'o altă lume, cu alte legi, cu alte moravuri și cu alte aspirațiuni.

Iată aceia ce a fost, ceea ce este încă, și aceia ce tinde de a fi în această țară, sistemul de represiune.

Așa dar la noi, ca și în marea Rusie, și ca și în totă lumea, ideile noi, principiile moderne și-au făcut cursul lor.

Era nouă se accentuează pretutindeni în materie de arest; eră de ameliorare a regimului de până aci; eră de ridicare a nivelului de considerație a individului arestat; eră în care se ține socoteală de viitorul osânditului, căutând a se face din arestat o ființă utilă societății, atât în arest cât și după a lui liberare; eră, în fine, prin care se caută a se moraliza arestatul, dându-i-se o educație și o ocupație, puindu-l în măsură de a economisi din munca sa proprie un mic pecuniú care să-i serve la momentul liberării sale.

Aceasta este tendința sistemului de represiune, sub acest prim punct de vedere; așa se înțelege a se dirijea, și pe aceste baze se caută a se obține mai mult moralizarea individului, de cât a se face ca pedeapsa să fie exemplară pentru cei-l'alți.

În acest scop se dă arestatului o locuință igienică, o îmbrăcăminte și o nutrițiune suficientă, căci alt-fel ar fi să se enerveze individul, și prin urmare să devie mai rău de cât nu era la momentul încarcerării sale.

În acest scop i se dă de lucru în arest pentru că este astăzi știut, că fără o ocupațiune onestă, omul izolat, ca și acela de la regimul în comun, se dă la gânduri necurate, la proiecte de rele isprăvi pentru timpul liberării sale.

În acest scop, în fine, s'a sfârșit prin a se adopta

«celula» în locul arestului de viață în comun, de oare ce, cu toate desavantajele ce poate avea sistemul izolării, are însă un singur avantaj, care după aprecierea lumii moderne, covârșește toate relele lui, și anume:

Evită contactul între arestați, evită augmentarea demoralizării individului.

Nu s'aú mulțumit însă numai cu atât marii organizatori ai societății viitoare; nu au stat locului marii cugețatori ai lumii moderne, ci căutând a duce și mai departe curentul bine-făcător al reformelor în materie de pedepsire, s'aú gândit cum ar putea ajunge încă a obtempera chiar la relele la cari a dat naștere sistemul celular, și ast-fel și-au zis:

Dacă închidem ermetic ușa arestatului, de partea vițiuului și a răului exemplu, este bine, este necesar ca să o ținem continuú deschisă de partea moralei și a dreptelor învățăminte;

Dacă izolăm individul în scop de a-i evita contactul cu lumea rea, pentru aceleași cuvinte, trebuie să-l punem în relațiune cu o lume nouă, cu o lume bună, cu o lume morală, cu persoane de bune intențiuni și de bune exemple. De aci instituirea *patronagiului*.

Domnilor,

Patronagiul este, fără îndoială, o instituțiune nouă, o instituțiune care face parte excelsiv din aceea ce am numit *ideile moderne în materie de represiune*, și pe bazele pe cari este organizat astă-zî în țerile civilizate, patronagiul are un îndoit rol, o îndoită bine-făcătoare acțiune:

a) În timpul pedepsei, el are de obiect întreținerea moralului;

b) În momentul liberării, patronagiul vine ca să primească, să ajute și să dirigeze către bunele ocupațiuni, pe liberatul care sovăește din lipsa de sprijin moral, și mai tot-d'a-una din lipsa de sprijin material.

De sigur că și Domniele-voastre, onorați magistrați, v'ați întrebat, ca și mine, de atâtea orî, ce să face orfanul, care într'un moment de lipsă sau de rătăcire sufletească, a comis o infracțiune care l duce inevitabil la puscărie?

Ce se va face el la espirarea pedepsei?

Ce se va face individul muncitor sau servitor de rënd, depărtat de familia sa, de alt-fel tot așa de săracă ca și densusul, de atâtea orî trecând frontiera patriei sale, în speranța unei vieți mai facile?

Ce se fac toate aceste ființe, aduse înaintea justiției penale, pentru fapte comise într'un moment de rea inspirațiune sau chiar de necesitate, mai mult de cât de o natură perversă?

Astă-zî expiră osânda, pe care magistratul nu o data s'a văzut silit de rigoare legei a o pronunța în contra dorinței inimei sale. Directorul arestului deschide ușa și arestatul trebuie să iasă.

Dar unde se va duce el? Unde se va adăposti? Ce va mânca, sau cu ce vesminte se va acoperi el în contra intemperiilor naturei?

Iată ce rol are patronagiul în lumea civilizată. Iată ce mare misiune și este încredințată de curentul modern în materie de represiune.

Iată pentru ce în parlamentul frances, când s'a agitat cesiunea reformei penitenciare, o dată cu aceea a liberațiilor din aresturi, unul din oratorii de frunte s'a exprimat ast-fel :

«On commence enfin à comprendre, que c'est faire oeuvre stérile si l'on ne complète pas cette réforme par une organisation rigoureuse du patronage. De même que c'est chimère de croire qu'on peut détacher l'organisation du patronage de la réforme générale des prisons...»

La noi, asemenea, bărbații de stat ca Cogălniceanu și contemporanii săi, au înțeles deja cât de mult este necesar a se alipi organizațiunea patronagiului pe lângă aceea a închisorilor. Și deja prin legea din 1874, s'a prevăzut acest element nou, acest mijloc modern, prin care se caută a se obține moralizarea arestaților.

Că a rămas însă și această dispozițiune o literă moartă în legea noastră actuală, nu mai am de sigur nevoie să v-o dovedesc Domniilor-voastre astăzi, dar aceea ce țin să relev, aceea ce mă cred dator a repeta și cu această ocaziune, este că ideilor noi, ideile moderne în materie de penalitate, urmează și la noi opera de reformă a actualei stări de lucruri, cel puțin pe calea principiilor.

§ II.

Onorați magistrați,

Nu numai regimul de arest formează cercul întreg al observațiilor noastre din punctul de vedere al mersului noului sistem de represivitate.

Lumea modernă, urmărind progresul în toate sensurile și prin toate mijloacele, nu s'a mulțumit, și în chestiunea noastră, numai în regimul de arest a aduce reformele, ameliorările și îndulcirile de pedeapsă și de regim de executare. Nu a căutat a moraliza individul numai prin felul aplicării pedepselor.

În intențiunea de a face tot posibilul pentru ca societatea să numere cât se va putea mai puțin delincenți; în dorința de a lua cele mai sigure măsuri pentru a preveni comiterea faptelor rele, lumea modernă a mers mai departe pe calea reformelor, și de aceea, de la regimul de arest s'a ridicat mai sus și și-a întins opera sa și la modul de a fi al pronunțării pedepselor.

Filosofii, marii cugetători ai lumii civilizate la o altă cu practicianii de frunte, au înțeles că este deja un mare câștig de a face ca omul să nu iasă din arest mai rău, mai enervat, mai pervers, de cât nu fusese la a lui încarcerare, dar în același timp nu au întârziat de a recunoaște asemenea, că recidiva trebuie să-i pre-ocupe mai mult de cât comiterea delictelor de prima dată.

Negreșit, și-au zis acești inovatori atât de bine intenționați, o infracțiune se poate comite de un individ, care până aci era de o ireproșabilă conduită, cu sau fără destulă cugetare.

Omul poate cădea în tentațiune sau în greșală și în aceste împrejurări să săvârșească un delict, pe care el însuși este cel d'întâiu a-l regreta și a promite cu toată sinceritatea omului cinstit, că nu va mai comite în viitor ast-fel de fapte.

Dar o dată supus rigorilor justiției penale; odată trecut prin întregul purgatoriu al regimului de espiere, fie

el cel mai bine organizat, cel mai perfect ocrotitor al moralului său, natura omenească se pervertește cu toate acestea, se enervează, orî cât de bun ar fi acest regim, și sfârșește în cele din urmă prin a fi foarte înclinată a recidiva.

Iată pentru ce curentul, tendința viitoare pentru noi, dar deja veche în alte țări, este de a face ca delinquentul de întâia dată, să nu fie supus a suferi o pedeapsă, de cât atunci când nu se poate alt-fel, pentru liniștea și siguranța societății.

Să se cruțe individului cunoștința puscăriei, și dacă e posibil, chiar a judecății, pentru că societatea câștigă printr'aceasta pe aceia cari au încă în sufletul lor teama de acest lucru, rușinea de a fi trecuți printr'această încercare.

Intr'adevăr, de câte ori nu am văzut, că în momentul arestării omul intră în penitenciar cu lăcrămile în ochi, iar peste puțin timp ese de acolo cu surisul pe buze sau cel puțin fără nici o teamă de aceea ce se numește puscărie sau pedeapsă în genere.

Consecința acestor observațiuni din practica de toate zilele, a adus reformele cunoscute, și de cari mă voi mulțumi numai a menționa; reforme cari alcătuiesc a doua parte a cuvântării mele, și anume: aceea de a vă expune în scurt măsurile prin cari se urmărește moralizarea individului, prin menținerea lui în stare de necunoștință cu aceea ce este pedeapsa propriu zisă, prin interesarea individului însuși de a se purta bine în viitor, fie în scop de a scăpa de pedeapsa unui fapt deja comis, fie pentru a obține liberarea anticipată de sub durata unei osânde în curs de executare.

În prima linie voi enunța *«condemnațiunea condițională»*, condițiune, dacă mă pot exprima ast-fel, numai de principiu, condamnațiune supranumită de unii, platonice, pentru că printr'acest fel de osândire, omul cari nu este clădit dintr'o stofă rea, are puțință de a numai executa nici odată pedeapsa ce i s'a adjudecat.

Un cetățean a comis pentru prima oară în viața lui un delict oare-care; moralul său, trecutul său, nu dovedeste o natară pornită la fapte rele. Lucrul este definitiv și iremediabil consumat.

Ei bine, în aceste condițiuni, mă întreb, ce folos este a se interna această clasă de cetățeni în zidurile și la regimul arestului?

Ce va câștiga societatea din arestarea unui număr de indivizi delincenți din această categorie?

De sigur nimic, ba din potrivă va avea încă să suporte și cheltuelile aferente, și pe deasupra va face din arestați, dacă nu în toate cazurile, dar fără îndoială în marea lor majoritate, niște cetățeni obicinuiți la pedeapsă, și de atâtea ori dispuși să recideveze îndată după a lor eliberare.

Dacă însă se pronunță o pedeapsă, fără însă a se pune imediat în executare; dacă se conservă omului aceeași temere de până aci, alături cu aceeași puritate asupra sufletului său; dacă, cu alte cuvinte, se lasă individul în aceeași condițiune psihică și i se face grație anticipată de pedeapsă, sub condițiune de a nu mai recidiva în viitor, într'un timp dat, — este evident că societatea va avea totul de câștigat și nimic nou de pierdut.

De aceea d-l Thonissen, raportorul legii respective în Belgia, se exprimă ast-fel în raportul său :

«..... Il n'est pas toujours nécessaire que les portes de la prison se ferment sur l'homme qui dans un moment d'emportement ou de faiblesse a contravenu une première fois à la loi pénale.

«Quand la condamnation avec menace d'exécution, constitue par elle même, une répression suffisante ; quand la crainte et la honte qu'elle inspire suffisent à l'expiation, son exécution immédiate n'est pas toujours indispensable....»

Pentru aceste motive Franța, Belgia, Anglia, etc., au introdus deja dreptul pentru magistrat, de a pronunța ast-fel de condamnățiuni, dar numai pentru delictușoare și cu anume condițiuni.

Alături cu ideia condamnățiunilor condiționale, este de notat aceea a «*liberărilor condiționale*».

Neapărat că pentru aceleași motive pentru cari s'a recunoscut că o pedeapsă nu trebuie să se pue de loc în executare, atunci când societatea nu are nici un folos de a o face, tot pentru aceleași motive, urmează să zicem că este drept, că este bine să liberăm din arest, pe un individ, care ne-a dat toată convingerea, că este dispus și capabil a se purta bine în viitor.

Maî mult de cât atât, adoptarea acestui principiu în legislația unei națiuni, face ca arestații, nutrind în sufletul lor speranța obținerii unei liberări anticipate, sunt stimulați, printr'aceasta chiar, a se purta bine în timpul pedepsei, a fi muncitori și supuși.

Cine dintre Domniile-Voastre nu a avut ocasiunea de a merge la vre-unul din aresturile mari și nu s'a convins de efectul colosal ce produce asupra osânditului promisiunea unei grațieri sau reduceri de osândă ?

Or, aceea ce grația poate face așa de rar în cursul unui an, libertatea condițională are puterea de a ține atenți de la început, chiar pe arestații cei mai perversi, că trebuie a fi cu bună conduită, a fi docili și sărguitori la lucru.

D-l Thonissen, în raportul citat mai sus, se exprimă ast-fel asupra acestei chestiuni :

«..... Déjà l'expérience s'est prononcée. Partout où la libération conditionnelle a été admise, elle a produit d'excellents résultats. En France, dans l'empire d'Allemagne, en Angleterre, dans les Pays-Bas, en Danemark, en Serbie, en Suisse, et dans plusieurs pays de l'Amérique, on est unanime a se féliciter de cette réforme...»

Aceste cuvinte sunt de sigur astă-zî și mai justificate, de oare ce de la 1888, de când parlamentul belgian a avut să asculte și să adopte conclusiunile acestui raport, încă și alte State au mai introdus aceste idei de o reformă atât de utilă.

Maî departe, ideile moderne în materie de pedeapsă, au adăogat încă și alte principii, tot în scop de a face ca pedeapsa să fie atât și așa cum este necesară de a fi ; ast-fel :

Calculul arestului preventiv în durata osândei. Revisuirea ca și repararea erorilor pe cari justiția omească le poate comite, sunt atâtea idei noi, toate concurând a face ca în locul vechiului sistem, care considera severitatea ca unica basă a penalității să se pue un sistem nou, un fel de a vedea cu totul modifi-

cat, pe temiul justiției absolute, și ale adevăratei utilități sociale.

§ III.

Dar, Domnilor, nu pot să opresc aci firul ideilor noi din cari se compune întregul sistem modern de represieune.

Nu pot să nu adaog o a treia parte, și ca să mă exprim ast-fel, *contra-balanța* celor expuse mai sus, înainte de a încheia această enunțare succintă a tot ce tinde a forma împletitura solidă a viitoarei organizațiuni sociale, din punctul de vedere al penalității.

Până aci nu am arătat de cât aceea ce ar veni în ușurare, în îndulcire, în profitul făcătorilor de rele, și cu aceasta de sigur nu ar fi un sistem de propagat, de susținut, și mai ales de lăudat ca bun de adoptat în viitor.

Din aceea ce am avut onoare de a vă spune, s'ar putea crede că ideile moderne în materie de represieune, se resumă aproape în desființarea aresturilor, în desființarea a tot ce este pedeapsă în genere, și în crearea de ospicii-hoteluri, în care să se țină cu tot confortul, chiar acei cărora nu s'a putut da libertatea condițională, ba încă și cu un sistem de ajutor chiar după liberarea acestor osândiți la sfârșitul pedepsei lor.

Ei bine, nu.

Nu este aceasta aceea ce voiți numi întregul sistem modern în materie de penalitate, maî e încă de adăogat ; căci :

Dacă sunt delicuenți cari merită toată atențiunea noastră ; dacă sunt înfrângători ai liniștei publice, demni de toată buna voință și chiar de compătimirea noastră, sunt însă alții cari prin natura lor perversă, prin răutatea caracterului lor, ne ridică ori ce puțință de a'i face să se întoarcă la calea binelui și a moralității. Aceștia sunt *recidiviști incorigibili*.

Pentru aceștia, rigoarea cea maî mare, severitatea cea maî neîndurată, în acest sens, că pe aceștia trebuie să'i scoatem din rândurile concetățenilor lor, în mijlocul cărora sunt un element periculos.

Acestora trebuie să le luăm pentru tot-d'a-una o libertate, de care, după toate încercările făcute, densii singuri s'au arătat nedemni de densa.

Inchisoarea perpetuă, zice lumea modernă, trebuie să se pronunțe nu numai în contra acelorora, în contra cărora, prin comiterea unui fapt isolat, avem dovada unei perversități nemărginite. Nu numai în contra acelorora cari prin faptul comis au arătat de ce sunt capabili atunci când dispun de libertate, dar încă și în contra acelorora cari prin reiterarea unor fapte de o ordine secundară, a lăsat în destul să se vadă, că nu sunt de loc demni de această mare prerogativă.

În consecința acestei idei s'a introdus deja în unele State, și academicienii continuă de a propaga maî departe sistemul «condamnățiunilor fără termen» sau al condamnățiunilor al căror termen rămene să se fixeze maî în urmă, prin efectul conduitei arestatului în închisoare.

Iată corolariul indispensabil al indulgenței de care am vorbit în prima parte a expunerii de față,

Concluziune

Așa dar, condemnația condițională saă aproape extrema indulgență ;

Condemnația fără termen, saă rigoarea cea mai mare, unite la o Paltă cu libertatea condițională, iată ceea ce formează adevăratul sistem de pedepsire util societății, baza fundamentală a represiunii moderne.

Toată buna-voință la început, toată rigoarea, în cele din urmă, împerechiată cu mijlocul de a se putea lăsa ori când poarta deschisă pentru individul care sfârșește prin a se îndrepta, iată aceea ce voiū numi, terminând, ideile, principiile moderne în materie de represiune.

Clasa făcătorilor de rele, voiū zice împreună cu D. Griffiths, inspector general al închisorilor engleze, trebuie să se împartă în două mari categorii :

1) Aceia care nu ar trebui să intre nici o dată în pușcărie ;

2) Aceia cari nu ar trebui să mai iasă de acolo nici o dată ; Aceasta este în substanță întreaga teorie modernă în materie de penalitate,

Iată tot ce vream să vă espun în această ședință, fiind sigur că voiū putea dobândi nu numai aprobarea domniilor voastre, nu numai asentimentul celor în măsură de a îndeplini dorințele noastre, dar încă și a celorla care mai puțin inițiați în aceste cestiuni sunt tot așa de animați de aceleași simțiminte ca și noi.

Iată pe ce baze ași dori să ved făcându-se reforma Codului nostru penal.

Depuși deci cu aceasta micul meu obol în interesul unei cauze așa de mare.

Sunt convins, că mai curând saă mai târziu se vor găsi alții cari să ia în nume de bine aceste desiderate, deja puse la probă aiurea și cu autoritatea necesară să le ridice la nivelul cuvenit ;

Semnalul de alarmă este deja dat, în contra vechiului regim, prin proiectul din urmă al Domnului Senator Grădișteanu.

Nădăjduesc că nu va trece mult și opera se va desăvârși.

Această speranță o am cu atât mai mult, cu cât nimic din aceea ce am avut onoare de a vă propune, nu este nici propria mea născocire, și nici ceva care să nu fie deja încercat, și găsit bun în țeri și de persoane cu mult mai înaintate de cât noi.

Acesta este cel mai bun argument ce pot a vă aduce în sprijinul tesei ce-mi am propus a susține, și cu aceasta am terminat.

Compunerea Curților din Iași, Galați și Craiova pe anul judecătoresc 1897-98.

Curtea din Iași

Secțiunea I. — D. I. Burada, prim-președinte ; D-niș G. Dimachi Gh. Roiu, N. Volenti, D. Porfiriu, Al. G. Hinna, consilieri.

Secțiunea II. — D. I. I. Vrânceanu, președinte ; D-niș M. Grigoriu, Eugeniu Donici, M. Suțu, D. Sofian, M. B. Cantacuzin, consilieri.

Camera de punere sub acuzare. — D-niș M. Grigoriu, N. Volenti și M. Suțu.

Curtea din Galați

Secțiunea I

D-1	G. Șişman,	Prim-Președinte
»	M. Bestelei,	Membru
»	Al. Dobriceanu,	»
»	Victor Rîmniceanu,	»
»	I. Bălțeanu,	»
»	Francisc Papp,	»

Secțiunea II

D-1	Elfterie Economu,	Președinte
»	Spiridon Stătescu,	Membru
»	Abgarovici,	»
»	P. Ionescu,	»
»	G. Stoicescu,	»
»	A. Tanoviceanu,	»

Camera de punere sub acuzare

D-1	Sp. Stătescu,	Președinte
»	Stoicescu,	Membru
»	Bălțeanu,	»

Curtea din Craiova

Secțiunea I. — D. L. Loențian, prim-președinte ; D-niș G. Orman, G. Vălimărescu, G. Marinescu, D. Gârleșteanu, G. A. Mitescu, consilieri.

Secțiunea II. — D. G. Bildărescu, președinte ; D-niș G. Ploșoreanu, C. Georgescu, M. Economu, I. Urdăreanu, Ath. Herăscu, consilieri.

Camera de punere sub acuzare. — D-niș G. Orman, M. Economu și I. Urdăreanu.

BIBLIOGRAFIE

A apărut 2 volume :

TRATAT TEORETIC ȘI PRACTIC

DE

PROCEDURA CIVILA

DE

DIMITRIE CHEBAPCI

Doctor în drept, Avocat

Primul volum conține: Legea judecătorielor de pace, acțiunile posesorie, acțiunea de revendicare, regulamentul de hotărnicii, legea de expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Volumul al II-lea conține :

ESECUȚIUNEA SILITĂ

Ambele volume fiind de mare folos, magistraților, avocaților și studenților în drept, ele se găsesc de vânzare la autor *str. Planțelor No. 39*, și se pot procura în urma unei scrisori și a înăntării costului prin mandat poștal.

Fie care volum costă 12 lei, ambele volume 24.